

Tridymit Santorin szigetéről.

Legeza Vietortól.

Dr. Szabó J. egyet. tanár úr 1875-iki görögországi utjából megint egy nagyszerű petrographiai gyűjteménnyel gazdagította az egyet. ásványtani intézetet s a leirandó tridymit ezen kőzetgyűjtemény trachytjában fordul elő. (Ezen jegy alatt 126₁₂).

A trachyt világos szürke kinézésű, tele apró ellipsoid és nagyobb hosszukás likacsokkal; s e likacsokban fennőve fordul elő a tridymit. Azonkívül földpát (oligoklas), amely üveges, de szerepe a kőzetben eléggé alárendelt.

A tridymitkrisztálykák üvegfényűek, többé-kevésbé áttetszők, de vannak fehéresek is; hossza egy nagyobb krisztálynak 2₅ mm.; szélessége 2 mm.; vannak azonban igen aprók is.

Előfordulása a kőzetben kétféle a) egészen alárendelten, mint egyszerű hatszöges vékony tábla és b) mint többszámú ikeresoport túlsúlyban, melyet az ék alakú táblás ikerképeznek.

A krisztályok táblás külleműek, mert a oP uralkodik rajtuk; azonkívül ∞ P, sőt egyes lapokban a P is látható, mely mint az előbbi két alak kombinált éleinek felette vékony tompításaként jelenik meg, mit ezen tompító lapok fénye is látszik némileg elárulni.

E hármás ikeresoportnál az ikerképződés síkja P, az összenövési sík pedig a P-re függőlegesen eső lap.

Kezeimnél lévén dr. Hofmann ur szivességéből a marososi Guttin hegység trachyt példánya, melyben szintén tridymitek fordulnak elő (leírását l. „F. Közlöny“ 1872. XIII. sz. 71. lap), azt összehasonlítván magaméval, találtam, hogy azon a hármás sőt négyes összenövés szépen látható, — enyémen azonban közönségesen csak a harmadik ikertábla csatlakozik az ikeresoporthoz, — ritkán a negyedik; de a példányok üvegfénye és tisztasága sokkal jobban látható a Santorin szigetén, s csak kevés van, mely külbehátások által fehéres-zavaros lett s üvegeességét elvesztette. Megjegy-

zendő, hogy a marmarosi tridymitek felülmulják szépségre s főleg nagyságra nézve a santoriniakat.

A kőzet vékony esiszolatában látható a földpát, augit, magtit. A tridymitek oly esetben, midőn a esiszolás oP-vel párhuzamosan történt, mint apró egyszer elsötétedő, másszor megvilágosodó hexagonos lemezekék láthatók, de itt is nem mint a kőzet elegyrészei, hanem az egyes ürökben mint fennőtt apró táblák; s e tekintetben Zirkel azon állítása, hogy mint elegyrész is fordulna elő a kőzetben, — ez esetben valószínűtlennek bizonyul bc. A mikroszkop még apró likacsokat, de egyéb zárványokat nem hagy megkülönböztetni. A lángban kevés Na-t s gypszszel K.-t mutat; sodával pezsegve olvad s viztiszta gyöngyöt ad, épen mint a quarz; a boraxban nem olvad fel, s annak gyöngyét nem is festi, olvadása mint quarzé.

Egy pár nagyobb és szebb ikerkrystály általam kidolgozva, a lerajzolt példányok ábráinak melléklete mellett az egyetemi ásványtani intézet muzeumában ki van állítva 231. A. sz. alatt.

V e g y e s e k.

S. F. Görögországi magnesit. Ezen ásvány jelentékenyebb mennyiségben különösen Euböa szigetén fordul elő s mesterséges ásványper készítéséhez szükséges szénsav előállítására használják fel; a melléktermények magnesiumsók készítésére fordítatnak; a hófehér ásvány 100 kgr.-ja 7-8 drachmaért (7-8 franc) szerezhető meg Euböa szigetén. (B. u. Hütt.-Ztg. 35. 95.)

S. F. Egy ásványviz mint ivóviz. A Jungbunzlau melletti, Voderad kutjainak ivóvize oly keserű, hogy idegenek, s általában, kik még nem szoktak hozzá, nem is igen képesek meginni. Ez oknál fogva a gr. Nostiz uradalmának igazgatója birtokán egy új kutat ásott azon reményben, hogy ebből jobb vizet fog nyerhetni. Azonban ez is keserű volt s főzes alkalmával még keserűbbé vált. Fr. Stolba e víz alkatrészeinek felismerése céljából elemzés alá vetette s következő eredményre jutott. 1 millió részben (literenként mgr-okban) volt benne:

kénsavas kalium	64.7	ké.s. magnes.	166.5
„ natrium	1972.0	chlor.	„ 151.9
„ mész	1008.0	légénys.	„ 42.6

ezekon kívül jelentékeny mennyiségű szerves anyagok, kovaföld s cse-